

КАРЛОС ФУЕНТЕС ОСТАРЯЛА НРАВСТВЕНОСТ

Превод от испански: Райна Стефанова, 1982

chitanka.info

На Карлос Вело

— Черни ястреби! Грабливи гарвани! Махайте се от очите ми! Искате да изсъхнат растенията? Тръгнете по другия път, онзи, дето завива към къщата на доня Касилда, та благочестивата старица да коленичи, като прелитате! Зачитайте дома на един републиканец хуарист^[1]! Вие, ястреби, да сте ме видели някога да влизам в мрачния ви храм? Не съм ви молил за никакво посещение! Вън, вън!

Опрян на градинската ограда, дядо ми размахва бастуна си. Сигурен съм, че се е родил с този бастун. Мисля, че спи с него, за да не го загуби. Дръжката на бастуна е също като дядо, представлява гривест лъв със силно дръпнати очи, виждаща сякаш много неща наведнъж, а дядо, ами да, той също е гривест старец с жълти очи, които стигат чак до ушите му, когато види върволицата от кюрета и семинаристи, които трябва да минат покрай зеленчуковата градина, за да стигнат по-бързо до църквата. Семинарията е малко извън Морелия и дядо ми се кълне, че са я построили на пътя на нашето ранчо само за да го дразнят. Той не се изразява така. Лелите казват, че дядо говори много неприлични думи и аз не трябва да ги повтарям. Интересното е, че кюретата винаги минават отгук, като че им харесва да слушат виковете му, вместо да тръгнат по заобиколния път през ранчото на доня Касилда. Веднъж го направиха и тя коленичи, за да я благословят, след което ги покани на шоколад. Не зная защо предпочитат да минават отгук.

— Някой ден ще ми писне от вас, мръсни кюрета! Някой ден ще пусна кучетата подире ви!

Истината е, че в ранчото дядовите кучета лаят много, но преминат ли оградата, се укротяват. Когато кюретата заслизат в редица по склона и започнат да се кръстят, трите овчарки лаят и вият, сякаш дяволът приближава. Навярно от учудване, че идват толкова мъже в поли и гладко обръснати, а те вече са свикнали с дядовата брада, която той никога не сресва и дори имам чувството, че понякога я чорли повече, особено когато ни гостуват лелите. Работата е там, че когато излязат на пътя, кучетата се укротяват и лижат обувките и ръцете на отците, а пък те с усмивчица поглеждат под око дядо, който яростно

чука с бастуна по оградата и езикът му се преплита. Въпреки че всъщност не зная дали не гледат друго нещо. Защото дядо винаги чака минаването на господата в поли, здраво прегърнал Микаела през кръста, а пък Микаела, която е много по-млада от него, се притиска към дядо, разкопчава си блузката, смее се и яде банан, после още един и още един, а очите и зъбите ѝ блестят, докато те минават.

— Искате ли я, моята женска, пиявици такива? — вика дядо и още по-силно притиска Микаела. — Да ви кажа ли къде е вечното царство?

Избухва в смях и вдига полата на Микаела, а отчетата припват като уплашени зайчета, от онези, дете понякога слизат от горите до зеленчуковата градина и чакат да им хвърля моркови. Дядо и Микаела много се смеят, аз също се смея като тях и хващам ръката на дядо, чиито очи са насълзени от смях, и казвам:

— Виж, виж, скачат като зайчета. Сега наистина ги изплаши. Може да не дойдат вече.

Дядо стиска ръката ми в своята, цялата нашарена със сини жилки и жълти мазоли, също като дънерите, дете държим в барачката в дъното на зеленчуковата градина. Кучетата се прибират и отново се разлайват. А Микаела си закопчава блузата и гали дядо по брадата.

Но почти винаги при нас е по-спокойно. Тук всички работим с удоволствие. Лелите казват, че било неморално тринайсетгодишно момче да работи, вместо да ходи на училище, но аз не разбирам какво имат предвид. Обичам да ставам рано и да изтичвам в голямата спалня, където Микаела сплита косите си и се оглежда в огледалото, с фуркетите в уста, а дядо продължава да ръмжи в леглото — щом ляга с кукумявките и спи не повече от четири часа, защото играе на карти с приятелите до два сутринта. Затова когато в шест часа влизам в спалнята, претъпкана с мебели, със столове люлки с възглавнички за главата, с грамадни гардероби с огледала, където човек се вижда цял-целеничък, се покатервам със смях на кревата. Дядо за миг се прави на заспал и мисли, че не разбирам. Включвам се в играта и изведнъж той надава лъвски рев, от който потреперва дори кристалът на свещника, а аз се правя на изплашен и се скривам между чаршафите, пропити с миризми, които ги няма никъде другаде. Да, понякога Микаела казва: „Не си дете, а куче като онези, дете нищо не виждат, но се оставят да ги води това, което надушват“. Трябва да го казва сериозно, защото

наистина щом вляза в кухнята със затворени очи, тръгвам право към сметаната, към бурканите с мед, към сиренките от бяло брашно, към бутилките с каймак и към сладкото от манго, които Микаела приготвя. И без да отварям очи, потапям пръсти в паницата и доближавам устни към панерчето, където тя слага една върху друга топлите царевични питки. „Ей, дядо — казах му един ден, — само като душа, мога да отида, където си поискам, без да се загубя, кълна ти се.“ Навън е лесно. Слънцето още не е изгряло, а хората вече са в дъскорезницата и мирисът на пресен чам ме отвежда там, под сайванта, където работниците редят трупите и клоните, след което с банциг правят от тях дъски с различна дебелина и ширина. Всички ме поздравяват и ме молят: „Алберто, дай една ръка“, защото им е известно, че това ме изпълва с гордост и знаят, че аз зная, че те знаят. Навсякъде има планини от трици и мирис, като че истинската гора е тук, защото дървото не мирише така нито преди, нито след това, нито когато е дърво, нито пък мебел, врата или греда в някоя къща. Веднъж охулиха дядо във вестника на Морелия, нарекоха го „бръсни — хълм“, а той слезе в Морелия, въоръжен с бастуна си, и пукна главата на журналиста, та после трябваше да плаща за щетите и загубите — това го каза самият вестник. Дядо си е изпял песента, дума да няма. Но да го видите само какъв е наежен с кюретата и журналистите, а след това — толкова кротък в парника зад къщата. Не, там няма растения, а птици. Да, той е голям колекционер на птици и аз си мисля, че ме обича толкова, понеже наследих неговата страст и прекарвам по цял следобед да ги наблюдавам и да им нося семки и вода, и накрая ги покривам, когато заспят след залез-слънце.

Това с птиците е сериозна работа и дядо казва, че трябва много да учиш, за да се грижиш добре за тях. И е прав. Това не са някакви си врабци. Часове съм прекарвал в четене на картончетата, които са по всяка клетка и обясняват откъде идват и защо са толкова редки птиците. Има два фазана: мъжкият е целият в перушина, а е и по-надут, докато женската е проскубана и безцветна. А какадуто от Амазонка е много бяло, с бледосини кръгове около очите, сякаш страда от безсъние. Австралийската птичка пък е червена, зелена, виолетова и жълта. И райската птица — в черно и оранжево. И женският паун с дълга четиривърха опашка, която се показва веднъж в годината, когато си търси съпруга, след което се загубва. И сребърният китайски фазан,

с цвят на огледало, с червена глава. И най-вече свраките, които се нахвърлят върху всичко лъскаво и чудесно го скриват. Вече знаая, че обичам всеки следобед да се забавлявам, като разглеждам най-хубавите птици, а после идва дядо и ми казва:

— Всички птици познават останалите, знаят кои са приятелите им и как да си играят с тях. Това е всичко.

След това тримата вечеряме на дългата, почти разнебитена маса, която според дядо е единственият църковен предмет, който търпи в къщата си, тъй като е дошла от един манастир.

— И не ми е мъчно — казва той, докато Микаела ни поднася чушки, пълнени с боб и топено сирене, — че маса от манастирската столова се е озовала в къщата на един либерал. Г-н Хуарес превърна църквите в библиотеки и най-доброто доказателство, че тази бедна страна върви към по-лошо, е, че сега извадиха книгите, за да върнат купелите със светена вода. Дано поне ония тъпи глави, лелите ти, да си мият гурелите всеки път, когато ходят на литургия.

— Ама много често ще трябва да се мият — смее се Микаела, подавайки на дядо стомната с пулке^[2], — защото тия богомолки не излизат от сакристията. Миришат на опикани дрипи.

Дядо я прегръща през кръста и всички се заливаме от смях, а пък аз рисувам в тетрадката си трите лели, сестри на покойната ми майка, като най-клюнестите и проскубани птици от сбирката. Тогава отново се размиваме, докато ребрата ни заболяват, очите ни се насълзят и лицето на дядо заприлича на домат, след което идват приятелите да играят на конкиан^[3], а аз се качвам да спя и на следващия ден влизам рано в спалнята, където спят дядо и Микаела, и нещата горе-долу се повтарят, и всички сме доволни.

Но днес от дъскорезницата чувам как кучетата лаят и си представям как отчетата минават оттам, а пък не искам да изпусна дядовите приказки, които приличат на скапани сладки круши, но пък ми изглежда странно, че отчетата минават толкова рано и тогава чувам клаксона и вече знаая, че са дошли лелите, които не съм виждал от Коледа, когато насила ме заведоха в Морелия и се отегчих до смърт, докато едната свиреше на пиано, другата пееше, а пък третата, дете стоеше по-нататък, черпеше епископа с рампопо^[4]. Решавам да се скрия, но в този миг в мен се събужда любопитството да видя допотопния автомобил и излизам, сякаш без желание, като си свирукам

и тъпча триците и корковите парчета. Всички са влезли вътре. Но пред решетката стои огромната машина с гюрук, целия в ресни, със седалки от кадифе и ръчно бродирани възглавнички. ИНРИ, СХ, АСХМ. Ще питам дядо какво означават тези избродирани букви. После. Сигурен съм, че сега дядо ги пързая, както си иска, и за да не го притеснявам, влизам на пръсти вкъщи и се скривам между големите саксии, между цветята, откъдето мога да виждам всички, без те да ме виждат.

Дядо е прав, подпрян с две ръце на дръжката на бастуна, захапал една пура, която дими като експреса в Сиудад Хуарес. Микаела, засмяна, е застанала със скръстени ръце до вратата на кухнята. И трите лели са седнали вдървено върху плетеното канапе. Трите носят своите черни шапки и бели ръкавици и седят с прибрани колене. Казват, че две били омъжени, а средната — стара мома, но това няма как да се докаже, защото леля Милагрос Техеда де Руис се отличава само по това, че непрестанно мига с едното око, като да има някаква прашинка, леля Ангустиас Техеда де Отеро си е изобщо тя самата, защото, изглежда, носи перука, която все ѝ се изкривява, а леля Бенедикта Техеда, госпожицата, изглежда само малко по-млада и все си бърше върха на носа с черна дантелена кърпичка. Инак и трите са много кльощави, много бледи, почти жълти, с много остри носове и се обличат еднакво — цял живот в жалейни дрехи.

— Майката беше една Техеда, но бащата беше един Сантана като мен и това ми дава всички права! — крещи дядо и изпуска дим през носа.

— Благоприличието е наследил от Техеда, дон Агустин — казва доня Милагрос със святкащото око. — Не го забравяйте!

— От мен го е взел благоприличието! — крясва дядо, сипва си чаша бира и мърмори на лелите, които са си запушили ушите: — За какво ли човек да ви обяснява на вас, какадута такива. Тази уста може да ми служи и за по-полезни неща.

— Жени — изписква доня Ангустиас и си оправя перуката. — Тази проститутка, с която живееш незаконно.

— Алкохол — мърмори сеньорита Бенедикта, свела очи. — Не бихме се учудили, ако момчето се е научило да се напива.

— Експлоатация — крещи доня Милагрос и се почесва по бузата. — Вие го карате да работи като някой надничар.

— Невежество — присвива очички доня Ангустиас. — Кракът му не е стъпвал в християнско училище.

— Грехота — сеньорита Бенедикта склучва ръце. — Вече навърши тринадесет години, а още не е причестен и не ходи на църква.

— Безсрамие — доня Милагрос сочи дядо с пръст. — Незачитане на Светата църква и нейните пълномощници, които всеки ден непристойно нападат.

— Кощунство! — сеньорита Бенедикта бърше очите си с черната кърпичка.

— Еретик! — доня Ангустиас разтърсва глава и перуката ѝ се нахлупва до очите.

— Безпътник! — неудържимо трепти клепачът на доня Милагрос.

— Сбогом, мама Карлота! — пее Микаела и изтупва парцала за прах.

— Сбогом, консерватори и изменници! — гърми дядо, вдигнал бастуна: лелите се хващат за ръце и затварят очи. — Много се проточи роднинското посещение. Хайде, вървете си в консервативното блато, при молитвениците и тамяна и кажете на съпрузите си да не се крият зад фустите ви, понеже на Агустин Сантана само името му е ангелско и той е насреща, когато наистина решат да вземат момчето. Много ви здраве от бога, госпожи, защото само неговото милосърдие може да стори това чудо. Вървете по дяволите!

Но щом дядо вдигна бастуна, доня Ангустиас извади един лист:

— Няма да ни изплашите. Хубаво прочетете това решение на съда за малолетни. Това е граждански акт, дон Агустин. Момчето не може да живее повече в тази среда на безочлив разврат. Следобед ще дойдат полицаите и ще го отведат в къщата на сестра ни Бенедикта, която в самотата си ще бъде възраждана да отгледа Алберто като благопристойно и добре възпитано християнско момче. Да си вървим, сестрички.

Къщата на леля Бенедикта е в центъра на Морелия и от балконите се вижда едно площадче с железни пейки и много жълти цветя. В съседство има църква, а къщата е стара, подобно на всички големи къщи в града. Има навес и двор, а долу, където живеят слугите,

се намира кухнята, в която две жени по цял ден разпалват печките с въглища. Горе са салоните и стаите и всички те гледат към голия вътрешен двор. Без много приказки леля Милагрос каза, че трябва да се изгорят всичките ми стари дрехи (палта, ботуши, фланелки) и да се облека — както сега ходя постоянно — със син костюм и риза, бяла и колосана като на някой педераст. Взеха ми за учител един полуизкуфял старик, да ме научи да говоря на префърцунен испански, преди да е свършила ваканцията, и муцуната ми е заприличала на зурла от толкова повтаряне на „у“-то според желанието на учителя. Всяка сутрин, разбира се, трябва да ходя с леля Бенедикта на църква и да седя на твърдите пейки, ама това поне е разнообразие и дори ме забавлява. Леля и аз се храним почти винаги сами, но от време на време идват другите лели с мъжете си, които ме погалват по главата и казват „бедничкият“. А после се разхождам сам из двора или отивам в спалнята, която са отредили за мен. Леглото е голямо и има мрежа против комари. Над главата има разпятие, а встрани — малка баня. Толкова се отегчавам, че очаквам с нетърпение часовете за хранене, които са най-малко досадните, и половин час преди да стане време за ядене, започвам да обикалям край вратата на столовата, ходя при двете жени, които раздухват жарта, гледам какво приготвят и пак отивам на пост пред вратата, докато едната прислужница влиза, за да сложи чиниите и приборите на двете места, след което леля Бенедикта излиза от стаята си, хваща ме за ръка и влизаме в столовата.

Казват, че леля Бенедикта не се е омъжила, защото била много придирчива и никой мъж не ѝ прилягал и че вече е много стара, на тридесет и четири години. Докато се храним, я разглеждам, за да разбера дали ѝ личи, че е с двадесет години по-възрастна от мен, а тя, без да ме поглежда или да ми продумва, продължава да сърба супата. Никога не ми говори, но пък ние сядаме на масата толкова далеч един от друг, че и с викове не бихме се разбрали. Опитвам се да я сравня с Микаела — единствената жена, с която съм живял преди, тъй като майка ми е умряла при моето раждане, а баща ми — четири години след това, и оттогава живея с дядо и с „оная натрапница“, както казват лелите.

Сеньорита Бенедикта е такава, че никога не се смее открито. И ми говори само за да ми съобщи нещо, което вече зная, или да ми дава някакви нареждания, а пък аз вече съм се научил да върша нещата по

нейно желание, без да има нужда да ми ги казва. Прекалява. Не зная дали много дълго се храним, или така ми се струва, но се старая да намирам различни начини за развлечение. Един от тях е да си представям леля с лицето на Микаела — нещо много смешно, тъй като виждам как гръмкият смях, отметнатата назад глава и очите, които все питат дали става дума за нещо сериозно, или за някаква шега — такава е Микаела, — излизат от тази закопчана догоре черна рокля. Друг път ѝ говоря на измисления от мен език, за да я помоля да ми подаде кафето:

— Шушай, лейо, дадай ми фекато.

Леля въздъхва и, изглежда, не е чак дотам глупава, понеже изпълнява молбата ми и само ме поучава:

— Казва се „ако обичаш“, Алберто.

Обаче, както бях започнал да обяснявам, в други случаи карам изкъсо и когато тя идва, много сериозна, да чука на вратата ми, за да ме мъмри, че още се излежавам, аз ѝ отвърщам от двора, хубавичко измит и наконтен, и тогава потиска гнева си и ми казва още по-сериозно, че е време за църква, а пък аз се усмихвам и ѝ показвам молитвеника и тогава тя вече не знае какво да каже.

Най-сетне един ден ме хвана — почти месец бях живял при нея, — и то заради свещеника шегаджия. Приготвят ме за първото причастие и всички деца, които приемат катехизиса, се смеят на един дългуч, че не знае кой е светият дух. Смят се и за това, че аз съм този дългуч. Вчера най-после дойде редът ми да говоря насаме със свещеника, за да ме подготви за изповедта. Дълго говори за греха, за това, че аз не съм виновен, дето нищо не зная за религията, и че съм израсъл в много неморална среда. Помоли ме да не се срамувам и да му разкажа всичко, тъй като не му се било случвало да подготвя толкова грешно момче, за което перверзиите са нещо обикновено и което дори не може да прави разлика между доброто и злото. Аз пък си блъсках главата да измисля какви ли бяха моите толкова лоши грехове и понеже бяхме сами в празната църква и се гледахме един друг, без да знаем какво да си кажем, аз започнах да си припомням филмите, които съм гледал, и с дрезгав глас да изстрелвам: Да, нападناх едно ранчо, взех всичките пари, а и кокошките, да, наистина нашибах с камшик един нещастен сляп старец, наръгах с нож един полицаи, да, насила съблякох едно момиче, а после го изпохапах по лицето. Свещеникът

вдигна ръце, прекръсти се и каза, че всичко, което знаел за дядо, било нищо в сравнение с това и излезе тичешком, сякаш бях, както се казва, самият Юда.

Тогава леля влезе в спалнята ми, наистина вбесена, преди още да съм се събудил. Дори помислих, че къщата гори. Разтвори възможно най-широко вратите и изкрещя името ми. Събудих се и я видях там с разперени ръце. После дойде, седна до мен на леглото и ми каза, че съм се бил подиграл с господин свещеника и че не това било най-лошото. Бил съм наговорил всичките тези глупости и лъжи, за да скрия истинските си грехове. Аз я гледах, като да не беше на нивото на терасата.

— Защо не кажеш истината? — рече тя и взе ръката ми в своята.

— Какво, лельо? Не разбирам за какво става дума.

Тогава тя ме погали по главата и стисна ръката ми:

— Каквото си видял от дядо ти и от онази жена с непристойно държане.

Навярно глупавото ми изражение не я убеди, но кълна се, че не разбрах какво искаше да каже с това и още по-малко с последвалите пресекуливи думи — нещо между плач и вик.

— Заедно. В грях. Да се любят. В леглото.

Така, да.

— Но разбира се. Спят заедно. Дядо казва, че един мъж никога не трябва да спи сам, иначе ще пресъхне, а една жена — също.

Леля запуши устата ми с ръка. Само че остана много дълго така и аз започнах да се задушавам. Погледна ме доста особено, след което стана и си отиде бавно, без да продума нищо, а пък аз заспах отново и тя не се върна да ме вдигне за литургия. Остави ме на мира и аз се излежавах цялата сутрин, докато дойде време за обед, загледан в тавана, без да мисля за нищо.

В двора има много гущери. Вече зная, че когато някой ги гледа, приемат цвета на камъка или на дървото, за да се прикрият. Само че аз знам хитрините им и не могат да ми избягат. Днес цял час ги преследвах, присмивайки им се, задето си мислят, че не мога да задържа погледа си в черните им очи, които приличат на топлийки. Цялата работа е в това, че не изпускам от поглед очите им, защото тях не могат да прикрият и понеже непрекъснато ги отварят и затварят, напомнят мигащи светофари на кръстопът, и така гледам един, после

друг — и щом ми се прииска, като сега, хващам ги и усещам как треперят в шепата ми, съвсем гладки отдолу, сбръчкани отгоре и мънички, но с личен живот като хората. Да знаеха, че няма нищо да им сторя, нямаше толкова да им тупти сърчицето, но такъв е животът. Няма начин да разберат. Това, което тях ги плаши, на мен ми доставя удоволствие. Здравно го стискам в ръка, а леля ме гледа от горния коридор, без да разбира какво правя. Тичешком изкачвам стълбата и отивам при нея, останал без дъх. Пита ме какво правя. Ставам много сериозен, за да не се досети. Тя си вее и на сянка, защото е много горещо. Доближавам свития юмрук към нея и тя прави опит да ми се усмихне. Вижда се, че не ѝ е лесно. Разтваря ръка, за да поеме моята, а аз слагам гущера върху дланта ѝ и насила сгъвам пръстите ѝ. А тя нито изкрещява, нито се изплашва, както си мислех. Само стисва по-силно юмрука и очите си и сякаш иска да проговори, а не може, и ноздрите ѝ треперят, и ме гледа, както никой никога не ме е гледал, сякаш има желание да заплаче, което би ѝ доставило удоволствие. Аз пък ѝ казвам, че бедният гущер ще се задуши, а сеньорита Бенедикта се навежда чак до пода и не иска да го пусне, но най-сетне разтваря пръсти и го пуска да тича по плочите, след което той се изкатерва по стената и изчезва. Тогава лелиното лице се променя, устните ѝ се разкривяват и виждам, че е разгневена, без това всъщност да е така. Аз се усмихвам, свил глава между рамената, сякаш се спотайвам, и тичешком се връщам в градината.

Следобедът прекарвам в стаята, без да върша нищо. Чувствам се уморен и като че сънлив, понеже ужасно съм хремав. Навярно поради липсата на слънце и чист въздух в тази мрачна къща. Започва да ми липсва всичко. Започва да ми липсва дъскорезницата, както и сладкишите на Микаела, дядовите птици, подигравките му при минаването на отците, смеховете по време на вечеря и влизането всяка сутрин в спалнята. Досега животът тук, в Морелия, ми се струва, че е бил като ваканция, но повече от месец съм тук и вече се изморих.

Когато излизам от стаята, малко съм закъснял за вечеря и леля вече седи начело на масата със своята черна кърпичка в ръка и аз заемам мястото си, но тя не ми се кара, че съм закъснял, и то когато го бях направил нарочно. Точно обратното, изглежда, че има желание да се усмихне и да бъде любезна. Само че аз искам да проявя смелост и да се върна в ранчото.

— Имам една изненада за теб.

Подава ми чиния, покрита с друга, и аз я отхлупвам, чист каймак.

— Готвачката ми каза, че много го обичаш.

— Благодаря, леля — й казвам много сериозно.

Храним се безмълвно и когато идва времето за кафето с мляко, й казвам, че вече ми е омръзнало да живея в Морелия и че се надявам да ме остави да се върна при дядо, където ми е приятно.

— Неблагодарник — казва ми леля и попива устните си с носната кърпичка.

Аз не й отговарям. Тя повтаря:

— Неблагодарник.

Сега вече става и тръгва към мен, повтаряйки същото, а аз продължавам да седя много сериозен, тя ме плесва по лицето с дългата си костелива ръка, а аз преглъщам сълзите си и ме плесва още веднъж и неочаквано се спира, опипва челото ми и казва, че имам температура.

Трябва да е някоя лоша треска, защото силите ми ме напускат и усещам, че коленете ми омекват. Леля ме отвежда в спалнята и казва, че трябва да се съблека, докато тя потърси лекаря. Но в действителност се върти наоколо, докато аз събличам синия костюм, бялата риза и гащите, а зъбите ми тракат.

— Не носиш ли пижама?

— Не, леля, винаги спя само по фланелка.

— Имаш температура!

Излиза от стаята като луда, а аз продължавам да треперя и се опитвам да заспя и колкото да не мълча, си казвам, че треската е ужасна. Истината е, че много скоро заспивам и всичките дядови птички излитат, вдигайки врява до бога, понеже най-сетне са свободни: синьото небе се покрива с оранжеви, червени, зелени светкавици, но всичко това трае съвсем малко, птиците се уплашват и сякаш искат да се приберат в клетката; сега наистина има светкавици и те застиват напрегнати в нощта, неспособни да летят повече, и започват да почерняват, изгубват перушината си, престават да пеят и когато бурята отминава и се съмва, се оказва, че това е върволицата от семинаристи, облечени в раса, които отиват към църквата, а лекарят опипва пулса ми и леля Бенедикта изглежда много разтревожена, и лекарят си отива, преди да заспя отново, и леля казва:

— Хайде, легни по гръб, трябва да те разтрия с лекарство.

Усещам ледените ръце върху горещата си кожа. Дядо размахва бастуна и крещи обиди на кюретата. Разтривката мирише много силно. Пуска кучетата по свещениците. На евкалипт и камфор. Кучетата само лаят уплашено. Трие много силно и гърбът ми пламва. Дядо крещи, но устните му се движат беззвучно. Сега разтрива гърдите ми и усещам по-силно миризмата. Кучетата лаят, но и те не вдигат шум. Целият съм в пот и лекарство, всичко ми пари, искам да заспя, но знам, че в момента на желанието си вече съм заспал. Студената ръка разтрива раменете, гърдите, мишниците ми. А кучетата, отвързани, разярени, изскачат да ухапят семинаристите, които нощем се превръщат в птици. И стомахът ми гори също като гърдите и гърба, а леля трие ли трие, за да ме излекува. Семинаристите оголват зъби, смеят се, разперват ръце и отлитат като ястреби, примрели от смях. Заедно с тях и аз се смея доволен, болестта ме развеселява и не искам тя да престане да ме лекува, моля я да ме лекува още, вземам ръцете ѝ, треската и разтривката изгарят бедрата ми, а кучетата тичат из полето и лаят като койоти.

Когато се събудих, бяха минали една нощ и един ден и слънцето вече залязваше. Първото, което видях, бяха сенките на двора през перденцата на вратата. И след това разбрах, че тя седеше до главата ми, молеше ме да хапна малко и доближаваше лъжицата до устата ми. Опитах овесената каша, след което се загледах в леля, с разпусната по рамената коса и усмихната, като да ми благодареше за нещо. Оставих я да ми дава с лъжицата овесена каша, сякаш бях дете, и ѝ казах, че се чувствам по-добре и че ѝ благодаря, задето ме е излекувала. Тя се изчерви, след което ми каза, че най-сетне съм разбрал, че и в тази къща ме обичат.

Около десет дни бях на легло. Отначало прочетох куп романи от Александър Дюма и оттогава ми е останало усещането, че за бронхита романите са като дъжд за посевите. Но интересното е, че леля отиде да ги купи, като че ще ги краде, и след това ги донесе скрити, а пък аз само свих рамене и започнах да чета механично чудната история за човека, избягал от затвора, като се престорил на умрял, и когото хвърлили в морето, и после попаднал на остров Монте Кристо. Но аз никога не бях чел толкова, та се изморих и отегчих, и стоях замислен, и по светлините и сенките, които сновяха по стените на моята стая, следях за минаването на часовете. И ако някой ме видеше, щеше да

каже, че съм много спокоен, но вътре в мен ставаха неразбираеми неща. И всичко идваше оттам, че не бях толкова сигурен, както преди. Ако преди ми бяха дали възможност да избирам дали да се върна в ранчото, или да остана тук, по което и време да беше, бих се втурнал да отида при дядо. А сега не знаех. Не можех да реша. И въпросът се връщаше отново, колкото и да се опитвах да го скрия или да отклоня вниманието си с други мисли. Разбира се, ако някой ме беше попитал, знам какво щях да отговоря — че веднага се връщам в ранчото. Само че дълбоко в себе си — не: давах си сметка, че за пръв път ми се случваше подобно нещо: това, което мислех външно, се различаваше от онова, което бе в душата ми.

Не знаех какво общо имаше леля с всичко това. Казах си, че нищо. Тя изглеждаше същата, но бе друга. Само дето влизаше сама да ми донесе храната, да ми премери температурата и да види, че гълтам лекарствата. Аз обаче я дебнех под око и разбирах, че колкото по-тъжна изглеждаше, толкова по-доволна беше, а колкото по-доволна изглеждаше, толкова по-силно бе желанието ѝ да плаче или нещо такова и когато сядаше на стола люлка и си вееше с ветрилото, сякаш си почиваше, съвсем забравила мъката, усещах по-силно, че искаше нещо, а когато много сновеше и говореше, по-силно усещах, че нищо не искаше, а имаше желание да излезе от моята стая и да се затвори в своята.

Минаха десет дни и вече не можех да понасям потта, мръсотията и мазната си коса. Тогава леля каза, че вече съм бил здрав и можех да се изкъпя. Сkochих от леглото много щастлив, но — ох, по дяволите! — едва не паднах от виенето на свят. Леля изтича, хвана ме за ръцете и ме отведе в банята. Седнах, много ми се виеше свят, а през това време леля смесваше студената и топлата вода, разбърникваше я с пръсти и пълнеше ваната. След това ме помоли да вляза във водата и аз ѝ казах да излезе, а тя ме попита защо. Казах ѝ, че ме е срам от нея.

— Ти си дете. Представи си, че съм ти майка или съм Микаела. Тя никога ли не те е къпала?

Отговорих ѝ с да, но когато бях малък. Тя каза, че било същото. Каза, че ми била почти като майка, понеже се била грижила за мен като за син по време на болестта. Дойде при мен и започна да ми разкопчава пижамата, да плаче и да говори, че аз съм бил запълнил живота ѝ, че някой ден щяла да ми разкаже живота си. Прикрих се,

колкото можах, и влязох във ваната почти със залитане. Тя ме насапуниса. Започна да ме търка като онази вечер и вече знаеше, че това ми харесва, и аз се оставих в ръцете ѝ, а през това време тя ми казваше, че не съм знаел какво е самота и го повтори няколко пъти, и после каза, че миналата Коледа още съм бил дете, а водата беше топличка и ми беше приятно, насапунисан, отърсвайки се от умората на болестта чрез ръцете, които ме галеха. Тя преди мен разбра, че вече не издържах и ме вдигна от ваната, погледна ме и ме прегърна през кръста.

Вече четири месеца живея тук. Бенедикта ме моли да ѝ казвам „лельо“ пред другите. Забавно ми е нощем и сутрин да се промъквам по коридорите, а вчера готвачката едва не ме хвана. Понякога много се уморявам, особено когато Бенедикта плаче и крещи и коленичи пред разпятието с разперени ръце. Вече нито ходим на литургия, нито се причестяваме. И никой не отваря дума за училище. Но така или иначе, мъчно ми е за живота с дядо и съм написал едно писмо, в което му казвам да дойде да си ме вземе, че ми липсват дъскорезницата, птиците и веселите вечери. Само че никога не го пращам. Всеки ден прибавям по нещо, това — да, и ловко му отправям хапливи намеци, да видим дали старият ще ги разбере. Но не изпращам писмото. Това, което не мога да опиша, е колко хубава е станала Бенедикта, колко е различна от онази вдървена, облечена в черно госпожица, която идваше в ранчото, и исках да уверя Микаела и дядо, че и Бенедикта може да бъде много нежна, че има много нежна плът и едни такива очи, впрочем различни, блестящи и широко отворени, и цялата е много бяла. Лошото е само, че понякога стене и плаче и се извива цялата. Да видим дали някой ден ще изпратя писмото. Днес наистина се уплаших и дори го подписах, но все още не го запечатвам. Там, в салона, леля Бенедикта и леля Милагрос бърбрят много дълго зад тази завеса от мъниста, която вдига шум, когато някой влиза и излиза. И след това леля Милагрос, с трепкащото око, дойде в стаята ми и започна да ме милва по косата и ме попита дали не би ми направило удоволствие да прекарам известно време у тях. Аз останах само много сериозен. След това се замислих. Работата е там, че не зная какво да мисля. Сложих още един подпис на писмото, което пиша до дядо: „Моля те, ела да ме вземеш. Струва ми

се, че в ранчото е по-морално. Ще ти разкажа“. И отново сложих писмото в плика. Само че все още не се решавам да го изпратя.

[1] Привърженик на Бенито Хуарес (1806–1872 г.) — известен мексикански политик, либерал, който е бил и президент на Мексико. — Б.пр. ↑

[2] Мексиканско алкохолно питие. — Б.пр. ↑

[3] Игра на карти. — Б.пр. ↑

[4] Напитка от мляко, ракия, яйца и захар. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.